

ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕНОЛЬНИХ СПОЛУК ЦЕЛОЗІЇ ГРЕБІНЧАСТОЇ ТА ЦЕЛОЗІЇ ПЕРИСТОЇ

Дейнека А. С., Процька В. В., Журавель І. О.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Кафедра хімії природних сполук і нутриціології

vvprotskaya@gmail.com

Вступ. Целозія гребінчаста (*Celosia cristata* L.) та целозія периста (*Celosia plumose* Burvenic.) – культивовані представники роду *Celosia* L. (*Amarathaceae* Juss.). За даними літератури хімічний склад рослин цього роду представлений амінокислотами, фенольними сполуками (флавоноїдами, гідроксикоричними кислотами та ін.), речовинами терпенової та стероїдної природи. Роботи закордонних вчених свідчать, що ці рослини проявляють антибактеріальну, проти-грибкову, антигельмінтну, антиоксидантну, протидіабетичну, противиразкову, кровоспинну, гепатопротекторну та аналгетичну активності.

Методи дослідження. Корені, листя, стебла, квітки та насіння целозії гребінчастої та целозії перистої заготовляли у Харківській області у 2018-2019 р. р. Для експериментів використовували водні, водно-спиртові та етилацетатні витяжки. Ідентифікацію флавоноїдів та гідроксикоричних кислот проводили методами хроматографії на папері та у тонкому шарі сорбенту. Хроматографування проводили у рухомих фазах етилацетат – оцтова кислота льодяна – мурашина кислота – вода (100:11:11:27), мурашина кислота безводна – вода – етилформіат (10:10:80), мурашина кислота безводна – вода – метилкетон – етилацетат (10:10:30:50) та н-бутанол – оцтова кислота льодяна – вода (4:1:2). Гідроксикоричні кислоти ідентифікували за зеленою та блакитною флуоресценцією в УФ-світлі. Флавоноїди проявлялись на хроматограмах у вигляді зон, що в УФ-світлі мали жовту, жовто-коричневу та жовто-зелену флуоресценцію, а після обробки 2 % етанольним розчином феруму (III) хлориду у денному світлі набували буро-зеленого забарвлення.

Результати дослідження. В результаті проведених експериментів в усіх досліджуваних видах сировини було ідентифіковано кофейну, коричну та хлорогенову кислоти, флавоноїди кемпферол, кверцетин і гіперозид. Крім того, у листі, стеблах і квітках досліджуваних рослин було виявлено р-кумарову кислоту, лютеолін і рутин. У листі, стеблах та квітках целозії перистої виявлено розмаринову кислоту.

Висновки. Результати аналізу свідчать про перспективність фармакогно-стичного дослідження целозії гребінчастої та целозії перистої. Одержані дані будуть використані при розробці МКЯ на сировину целозії гребінчастої та целозії перистої та лікарських рослинних засобів на їх основі.